

Brev den 3. august 1968 fra 5 tjekkoslovakiske reformfjendtlige partiledere til den sovjetiske partichef, Leonid Iljitj Brezjnev, med opfordring til at gribe ind i Tjekkoslaviet¹

Ærede Leonid Iljitj,

Bevidste om vort fulde ansvar for vor beslutning, henvender vi os til dig med den følgende erklæring.

Den i princippet rigtige demokratiske proces efter januar og berigtigelsen af fortidens fejltagelser og mangler, såvel som den generelle politiske ledelse af samfundet er gradvis undsluppet partiets centralkomités kontrol. Pressen, radio og fjernsynet, der reelt er i højrefløjens hænder, har påvirket den offentlige mening i en sådan grad, at partifjendtlige elementer er begyndt at tage del i det politiske liv i vort land uden at møde modstand fra offentligheden. Disse elementer fostrer en bølge af nationalisme og fremmedhad og fremkalder en kommunist- og sovjetfjendtlig psykose.

Vort kollektiv – partiledelsen – har gjort adskillige fejtagelser. Vi har ikke forsvaret eller virkeliggjort partiarbejdets marxistisk-leninistiske normer og fremfor alt den demokratiske centralismes principper ordentligt. Partiledelsen kan ikke længere forsvare sig effektivt imod angrebene på socialismen og er ikke i stand til at organisere hverken ideologisk eller politisk modstand imod højrefløjen. Selve socialismens eksistens i vort land er truet.

For indeværende er alle politiske instrumenter og statsmagtens magtmidler i vid udstrækning lammet. Højrefløjen har skabt betingelser for et kontrarevolutionært kup.

Under disse svære omstændigheder henvender vi os til jer, sovjetiske kommunister, de ledende repræsentanter for Sovjetunionens kommunistiske parti, med en anmodning om jeres støtte og bistand med alle de til jeres rådighed stående midler. Kun med jeres bistand kan den tjekkoslovakiske socialistiske republik frelses fra den overhængende fare for en kontrarevolution.

Vi er klar over, at for både det sovjetiske kommunistparti og den sovjetiske regering vil dette sidste skridt for at bevare socialismen i den tjekkoslovakiske socialistiske republik ikke være let at tage. Derfor vil vi kæmpe med al den styrke og med alle de midler, vi rummer. Men hvis vor styrke og evner opbruges eller ikke bringer positive resultater, så skal vor erklæring betragtes som en hasteanmodning og bøn om jeres indgriben og omfattende bistand.

I forbindelse med den komplekse og farlige kurs, situationen i vort land har, anmoder vi om, at I behandler vor erklæring med den allerstørste hemmelighed, og af den grund skriver vi til Jer personligt og på russisk.

Alois Indra Drahomir Kolder Antonin Kapek Oldrich Svestka Vasil Bilak

Kilde: <http://cwihp.si.edu>. Her i oversættelse fra engelsk.

¹ I en pause i mødet i Bratislava den 3. august 1968 mellem lederne fra de fem satellitlande (DDR, Polen, Ungarn, Bulgarien og Tjekkoslaviet) og Sovjetunionen gav den reformfjendtlige slovakiske partichef Vasil Bilak i al ubemærkhed brevet til den ukrainske partichef, Pjotr Sjelest, under et "tilfældigt" møde i toiletrummet, arrangeret af KGB. Sjelest videregav straks brevet til Brezjnev, der opholdt sig i sin suite. Præsident Boris Jeltsin gav i juli 1992 den tjekkoslovakiske regering en kopi af brevet, der havde været under lås og slå i Kreml indtil da. Bilak, der var eneste overlevende af de fem underskrivere, var i april 1992 blevet anklaget for landsforræderi for forsøg på at danne en regering efter invasionen i august 1968. Brevet blev nu også lagt ham til last. Men da Tjekkoslaviet sidst i 1992 blev opløst og Slovakiet blev selvstændigt, blev retssagen mod slovakken Bilak standset.